

YUSUF U ZÜLEYHÂ MESNEVİSİ'NİN KALIP SÖZ, DEYİM, ATASÖZÜ, İKİLEME BAĞLAMINDA SÖZ VARLIĞI ÜZERİNE BİR İNCELEME

AN EXAMINATION OF THE YUSUF U ZÜLEYHÂ MESNEVIS ON THE PROMISE OF THE PATTERN IN THE CONTEXT OF THE IDIOM, PROVERB, PATTERN WORD AND RAITRATIVE

Damla AYDOĞAN * & Necmi AKYALÇIN **

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
TÜRKİYE, e-mail: damlaaydogan94@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9515-2848>

** Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
TÜRKİYE, e-mail: nakyalcin@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7461-7773>

Geliş Tarihi: 21 Ocak 2020; Kabul Tarihi: 30 Ocak 2020
Received: 21 January 2020; Accepted: 30 January 2020

ÖZET

Eski Anadolu Türkçesi, yani Batı Türkçesi'nin 13. ve 15. yüzyılları; Türk dili için önemli pek çok tercüme ve telif eserlerin yazıldığı bir dönemdir. Şeyyad Hamza tarafından kaleme alınan "Yusuf u Züleyhâ" mesnevisi de Anadolu'da yazılmış ilk aşk mesnevisi olması sebebiyle bu dönemde yazılmış önemli eserlerden birisidir. Eser, yazıldığı dönemin dil özelliklerini yansıtmakta ve söz varlığı hakkında bilgiler vermektedir. Türk dilinin söz varlığının ne kadar zengin olduğu göz önüne alındığında, söz konusu yüzyıllar önce yazılmış olan bu mesnevinin söz varlığında "Gönli düşer" vb. deyimlere, "Gece gündüz" vb. ikilemelere, "Şabr eden hayra erer öhdin şoşa" vb. atasözlerine, "Taşrı'nun taqdiri" vb. kalıp sözlere rastlanmıştır. Çalışmada, bu çerçevede incelenen eserin söz varlığı deyim, ikileme, atasözü, kalıp söz bakımından ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Yusuf u Züleyha, Söz varlığı, Eski Anadolu Türkçesi.

ABSTRACT

Old Anatolian Turkish, that is, 13th and 15th centuries of Western Turkish; It is a period in which many translations and copyright works are important for the Turkish language. "Yusuf u Züleyhâ" mesnevi written by Şeyyad Hamza is one of the important works written in this period because it was the first love mesnevi written in Anatolia. The work reflects the language features of the period in which it was written and gives information about the vocabulary. Considering how rich the vocabulary of the Turkish language is, the "Gönli düşer" in the vocabulary of this mesnevi written centuries ago. idioms, " Gece gündüz " etc. reitratives, "Şabr eden hayra erer öhdin şoşa" etc. proverbs, " Taşrı'nun taqdiri ", etc. Pattern words were found. In the study, the vocabulary of the work examined in this framework is discussed in terms of idiom, dilemma, proverb, and word.

Key words: Yusuf u Züleyha, word presence, Old Anatolian Turkish.

GİRİŞ

Türk dili, yüzyıllardır geniş bir coğrafyada konuşulmuş ve çevresindeki diğer dilleri etkilemiş, onlardan etkilenmiştir. Bundan dolayıdır ki, Türk Dili ile pek çok önemli eser yazılmıştır. Özellikle tercüme ve telif eserlerin oldukça fazla yazıldığı Batı Türkçesi'nin 13. ve 15. yüzyılları arasındaki dönemi olan ve başka adlarda da adlandırılan (Eski Türkiye Türkçesi¹, Eski Osmanlıca² vb.) Eski Anadolu Türkçesi dönemi bu bakımdan son derece önemlidir. Bu dönemde Şeyyad Hamza tarafından kaleme alınmış olan “Yusuf u Züleyha” mesnevisi de yazıldığı dönemin söz varlığı hakkında bilgi vermektedir. Eserin söz varlığının deyim, atasözü, kalıp söz ve ikilemelerin o dönemki varlığının incelenmesi bu bakımdan son derece önemlidir.

Eser hakkında kısaca bilgi vermek gerekirse:

“Anadolu sahasında yazılan ilk aşk mesnevisi olarak bilinen fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün vezniyle yazılmış 1539 beyitten oluşan ve konusunu Kur'an-ı Kerim'den alan Yusuf u Züleyha mesnevisi Türk dili tarihinde önemli yer tutan bir eserdir.” (Vahit TÜRK vd., 2012, s. 373)

Eser, konusu ve dili bakımından pek çok kez incelenmiştir. Ancak eser hakkında yapılmış bir söz varlığı çalışmasına rastlanamamıştır. Eser hakkında yapılan bazı önemli çalışmalar şunlardır:

Sertan Alibekiroğlu ve Sibel Çelik tarafından yazılmış olan “Şeyyâd Hamza'nın Yûsuf ve Zeliha'sının Söz Varlığına Dair Bir İnceleme” adlı makale söz varlığını sözcük kadrosu bakımından ele almıştır. Makalede deyim, ikileme, kalıp söz ve atasözü konusuna girilmemiştir.

Serhat Küçük tarafından yazılan “Şeyyad Hamza'nın Yûsuf u Zeliha'sındaki Arkaik Unsurlar” adlı makalede ise eserdeki arkaik sözcükler tespit edilmiştir.

Eser hakkında yapılmış tezler de bulunmaktadır:

Mehtap Kaşkaya tarafında (Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü) “Yusuf u Zeliha” adlı bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.

Çimen Özçam tarafından (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü) “Şeyyad Hamza'nın "Yusuf u Züleyha" adlı eserinin dil özellikleri” adlı bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.

Verilen bu bilgilerden sonra eserde yapılacak olan deyim, atasözü, ikileme ve kalıp söz araştırması aşağıdaki tanımlamalar doğrultusunda yapılmıştır.

Deyim:

“Bir kavramı ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamlarından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da tümce.” (AKSOY, 1988, s. 52)

“En az iki söz varlığından oluşan ve gerçek anlamları dışında mecazi anlam ile pekiştirilmiş bulunan kalıplaşmış söz öbeği ya da deyiş.” (PARLATIR, 2008, s. 1)

“Deyimler, düşünce, kavram, nesne ve kişilerin durumlarını, özelliklerini yansıtmak için kullanılan ve gerçek anlamının dışına çıkmış özel anlam/anlatım boyutuyla kalıplaşmış söz öbekleridir.” (AKYALÇIN, 2012a)

Atasözü:

“Anonim özellik taşıyan, atalardan kaldığı kabul edilen ve toplumun yüzyıllar boyunca geçirdiği gözlem ve denemelerden, ortak düşünce, tutum ve

davranışlarıyla dünya görüşünden oluşan, genel kural niteliğindeki kısa, özlü, kalıplaşmış söz.” (KORKMAZ, 1992)

“Uzun deneme ve gözlemlere dayanan düşüncelerden doğan kesin hükümler içeren, bilgece bir tavırla öğüt verir ve yol gösterir nitelikte olan, yüzyıllar boyu sözlü geleneğin içinde beslenerek halk tarafından benimsenmiş bulunan ve de halkın ortak değer yargılarını taşıyan kalıplaşmış özlü sözlerdir.” (PARLATIR, 2008, s. 2)

“Atasözleri bir ulusun geçmişinden gelen, geçmişte yaşanan olaylarla deneyimleşmiş birikimlerin özlü ve kalıp sözlere dönüşmüş biçimleridir. Atalar, yeni kuşaklara biz bu olayda işte böylesi bir sonuç aldık, siz de aynı sonuca ulaşırsınız, bu iyidir, bu kötüdür veya böyle davranırsan şöyle sonuç alırsın, bu işin sonu sana kötülük, böyle davranmak ise iyilik getirir demektedirler. Atasözleri, içinde bulunulan duruma, geleceğe ve oluşturulacak duruşa yön verebilme gücünde, içerisinde yaşamsal deneyimlerin iletileri sindirilmiş, anonimleşmiş hazır sözlerdir.” (AKYALÇIN, 2012b)

Kalıp söz:

“Zihinsel üretim ve yapıyı temel alan bir başka tanıma göre ise kalıp sözler, önceden belirli bir biçime girip öylece hafızada saklanan, söyleneceği sırada yeniden üretilmeden veya dilbilgisel olarak ayrıştırılmadan olduğu gibi hatırlanarak kullanılan, ardışık veya aralı sözcüklerden oluşan dizidir (Wray 2002: 9).” (GÖKDAYI, 2008)

“Söz varlığında, selamlaşırken, yemek yerken, sevincimizi ya da üzüntümüzü belirtirken, birisini kutlarken, görüştüğümüz kişiden ayrılırken vb. iletişim durumlarında söylemeyi adet haline getirdiğimiz, ağızımızdan hemen çıkıveren, bir bütün halinde veya kişiye, zamana göre yapılan ufak tefek değişiklikler dışında çekirdek bölümünü aynı şekilde kullandığımız sözler bulunuyor. Ayrıca, belirli bir durum, zaman veya yer olmadan da, duygu ve düşüncelerimizi aktarırken yardımcı olan, anlamları değişmeden aynı biçimde tekrar edilen sözlerle karşılaşırız. Kalıp söz olarak adlandırılan bu sözler, atasözü, deyim, ikileme ve birleşiklerin yanı sıra dilin söz varlığındaki kalıplaşmış dil birimlerinin bir kısmını oluşturuyor.” (GÖKDAYI, 2015, s. 1-2)

“Bir toplumun bireyleri arasındaki ilişkiler sırasında kullanılması adet olan birtakım sözlerdir.” (AKSAND. , 1996, s. 35)

“Kalıp sözler, belli durumlarda söylenmesi gelenek olmuş klişe sözlerdir. Bu sözler toplumun yaşamına ve kültürüne ışık tutmaktadır. Kalıp sözler yemek yerken veya yemekten sonra, biriyle karşılaşıldığında selamlaşmak için, doğum, ölüm, okula başlama, evlenme gibi olaylar karşısında da kullanılırlar. Bunun yanında bir iyilik karşısında duyulan minneti veya bir iyi dileği belirtmek için edilen dualar, kızgınlıkla söylenen beddualar, yemin etmeler, söz vermeler de kalıp sözlerin içindedir.” (EROL, 2007, s. ÖNSÖZ)

“Kalıp sözler veya ilişki sözleri adı verilen dil öğeleri tıpkı deyimler ve atasözleri gibi, toplumun kültürünü, inançlarını, insan ilişkilerindeki ayrıntıları, gelenek ve görenekleri yansıtan sözlerdir.” (EROL, 2007, s. 1)

“Her toplumun, gündelik yaşamında çeşitli zaman ve durumlarda kullandığı kendine özgü sözleri vardır. İnsanlar arasındaki ilişkilerde kullanılan selamlaşma, vedalaşma, iyi ya da kötü dilek sözleri, saygı ve nezaket gereği

söylenen sözler kalıp sözler arasında yer alır. Gündelik iletişim davranışları toplumdan topluma değişiklik gösterdiği gibi; iletişim sözleri de, aynı toplumda dönemden döneme, bölgeden bölgeye, yöreden yöreye değişiklik gösterebilmektedir. Anadolu'da ölçünlü dille ortak olan kalıp sözler yanında, daha farklı sözlere de rastlanmaktadır. Bu tür sözler Anadolu ağzlarının sözvarlığı içinde, pek çok çeşidiyle ve renkliliğiyle büyük bir yer tutmaktadır.” (TOR, 2011, s. 766)

İkileme:

“İkileme anlatım gücünü arttırmak, anlamı pekiştirmek, kavramı zenginleştirmek amacıyla, aynı sözcüğün tekrar edilmesi veya anlamları birbirine yakın yahut karşıt olan ya da sesleri birbirini andıran iki sözcüğün yan yana kullanılmasıdır.” (HATİPOĞLU, 1981, s. 9)

“Bir kavramı ifade için kullanılan aynı ve yakın anlamda iki (yahut daha fazla) kelimenin belirli diziliş kuralıyla yan yana getirilmesinden oluşan söz grubu.” (KORKMAZ, 1992)

“İkileme bir sözcüğün ya da yansımali bir birimin ya da bir kısmının yinelenmesi ya da sözcüğün anlam özellikleri açısından eş anlamlı, zıt anlamlı, anlam açısından ilişkili olabileceği başka bir sözcükle birlikte kullanılmasıyla oluşturulan anlambirimidir.” (AKSAN, 2001, s. 15)

Çalışmanın evrenini Yusuf u Züleyhâ Mesnevisi konusunu ise bu eserdeki deyim, atasözü, kalıp söz ve ikilemeler oluşturmaktadır. Yukarıda verilen tanımlar doğrultusunda eserdeki deyim, atasözü, kalıp söz ve ikilemeler saptanmış, eserin söz varlığı bu bağlamda ortaya konmaya çalışılmıştır. Eserde, “*dün u gün*”, “*bay u yohsul*” gibi Farsça “ve” bağlacı ile kurulmuş yapılarla da karşılaşmıştır. Bu yapılar hem Türkiye Türkçesine “gece gündüz”, “zengin fakir” şeklinde aktarılan yapılar hem de metinde geçtikleri yerlerde anlamı kuvvetlendirmişlerdir. Bu nedenle, çalışmada bu tür yapılar da ikileme olarak değerlendirilmiştir. Bu konuda Vecihe Hatipoğlu şunları söylemektedir:

“A) Aynı sözcüklerden kurulan ikilemelerden bağlacılı tamlama yapılamaz: “açık açık, baka baka, adlı adınca, ağız ağıza, baş başa” vb. Bu tür ikilemeleri “ve” bağlacı ile kullanma olanağı yoktur. (bkz-Bağlacılı ikilemes.22)” (HATİPOĞLU, 1981, s. 27)

“B) Ayrı sözcüklerden kurulmuş bazı ikilemelerin çoğu da “ve” bağlacı ile kullanılamaz; kullanılırsa anlam derhal değişir: “belli başlı” yerine “belli ve başlı”, “katır kutur” yerine “katır ve kutur”, “saçma sapan” yerine “saçma ve sapan” denilemez, denilirse bambaşka anlamlar ortaya çıkar.” (HATİPOĞLU, 1981, s. 27)

“C) Ayrı sözcüklerden kurulmuş bazı ikilemelerin “ve” bağlacı ile bağlacılı tamlama biçimine gireceği sanılır; “Aç susuz kalmış” yerine “aç ve susuz kalmış” denebilir, ancak Türkçede bu iki tümce arasındaki anlam inceliğini, ayrıntısı, ölçüsünü de belirtmek gerekir. “Aç susuz kalmış” tümcesinde daha başka “perişanlıklar” da belirtilmek istenir. “Aç ve susuz kalmış” tümcesinde ise yalnız “açlık ve susuzluk” çektiği anlatılmıştır.” (HATİPOĞLU, 1981, s. 27)

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı gibi “ve” bağlacı ile kurulan ikilemeler anlamsal olarak iki ayrı kavramı temsil ettiklerinde ikileme olarak değerlendirilemezler. Ancak incelenen eserde Farsça “u” yani “ve” bağlacı ile kurulmuş “dün u gün”, “bay u yohsul” gibi ikilemeler iki ayrı sözcüğü temsil etmemektedir. Bu nedenle Türkiye Türkçesine “gece gündüz”, “zengin

fakir” vb. şeklinde aktarılan bu ikilemeler de çalışmaya alınmış ve ikileme olarak değerlendirilmiştir.

Tüm bu tanımlar ve açıklamalardan sonra eserde saptanan deyim, atasözü, kalıp söz ve ikilemeler şu şekildedir:

DEYİMLER

- 1- Tevbe kılun bu işe **gelün yola** (s.24)
- 2- Vêr şalavât **tut kulağ** uşbu söze (s.25)
- 3- **İçi göynür** hazne boş kalduğına (s.44)
- 4- Anuñ-içün **ırğaram şimdi başum** (s.65)
- 5- Elin aldı anı **getürdi yola** (s.77)
- 6- **Göñli düşer** Yūsuf’uñ Zelihâ’ya (s.78)
- 7- **Bağrumı yandurdu** dër senün oduñ (s.99)

ATASÖZLERİ

- 1- **Şabr eden hayra êrer öñdin şoña** (s.42)
- 2- **Şabr-ıla her iş çıkar bir gün başa** (s.58)

KALIP SÖZLER

- 1- Evvel ebde **bi ’smi ’llâh** Tañrı adı (s.18)
- 2- **Şükr kılun Tañrı’ya** leyl ü nehâr (s.18)
- 3- Hem yine bizden **selâm** yârânlara (s.18)
- 4- **Yarlıgaya suçumuz Çalab’umuz** (s.21)
- 5- **Çok emek çekmişsin** uşbu saraya (s.50)
- 6- **Kulların Hâk rahmetiyle toylaya** (s.52)
- 7- **Tañrı’dan kork** işleme uşbu işi (s.53)
- 8- Yūsuf eydür **güci yêter ol Çalab** (s.55)
- 9- **Cânı buña fidâ kılmağlige** (s.57)
- 10- **Tañrı’nuñ takdirini** gör kim n’êder (s.58)
- 11- **Hayra êrübên** batasın nimete (s.59)
- 12- Kavm-i Mısr’uñ bākisine **kıl selam** (s.59)
- 13- **Hayr olısar** oñısar senün işün (s.60)
- 14- **Tañrı bilür** dükendi ömrün yaşun (s.60)
- 15- Hâk Çalab **üküş selâm eyler** saña (s.61)
- 16- Yūsuf eydür **Tañrı’dandur** ol baña (s.61)
- 17- Eyt baña dër **Tañrı işün başara** (s.62)
- 18- **Selânum benden aña degüresin** (s.63)
- 19- Ki kılasın **Hâk bunı yarlıgaya** (s.64)
- 20- Ger Yūsuf’dur ger yad er **yâ Rab** anı (s.64)
- 21- Var aña unutma hêç **eyle selam** (s.66)
- 22- **Suçumuzu Hâk bizüm yarlıgaya** (s.70)
- 23- Bize **yâ Rab** rüzi kılğıl ol yêri (s.72)
- 24- **Hâk sözün kabül kıla yarlıgaya** (s.72)
- 25- **Uçmağa vardı anuñ şimdi cânı** (s.83)
- 26- Eyt diler **üküş selâm kıldı** size (s.85)

- 27- **Sen bilürsin** dilümi göster yolu (s.87)
- 28- Yâ benüm körpe kozum **ḳurbân özüm** (s.99)
- 29- Daḫı **benden saña olsun biñ selam** (s.101)
- 30- İñiledi eytdi kim **yâ Rabbenâ** (s.107)
- 31- Ḳıldı âh eydür ki ol **yâ Rabbenâ** (s.109)
- 32- **Yarlıgasun Ğufrân'um imdi sizi** (s.111)
- 33- **Şükür olsun** dün ü gün dër Tañrı'ya (s.111)
- 34- **Tañrı emriyle** dërile ḳatına (s.113)
- 35- **Yazuğın bağıslağıl yâ Rab** anuñ (s.120)

İKİLEMELER

- 1- Şükr kıluñ Tañrı'ya **leyl ü nehâr** (s.18)
- 2- Saltanatla geçiser **ömrüñ yaşuñ** (s.19)
- 3- Yūsuf'uñ başını yur **öper ḳucar** (s.21)
- 4- Ārzülardum görmege **dün gün** (s.26)
- 5- Bunı dër Yūsuf'ı **öper ḳucar** seni (s.26)
- 6- İstedi ol gönlegi **uçdan uca** (s.27)
- 7- **Gèce gündüz** ḫasretinden yanmışam (s.28)
- 8- Uşbu söz ibret yêter **saña baña** (s.31)
- 9- Ḥaḳḳ'a kıluñ ḳulluğı **dün gün** ḳatı (s.35)
- 10- **Dün ü gün** Tañrı dëyu anı öper (s.36)
- 11- Ėledürdüm seni **atañ anaña** (s.44)
- 12- Şöyle öger Yūsuf'uñ **gözün ḳaşın** (s.50)
- 13- Ağladum **dün gün** o yıl zârî ḳılı (s.51)
- 14- Tevbe ḳılır ol işe **döne döne** (s.54)
- 15- Budur âḫir yanduran **dün gün** beni (s.57)
- 16- Tañrı bilür dükendi **ömrüñ yaşuñ** (s.60)
- 17- Ḳayurur **dün gün** atañ Yaḳûb seni (s.62)
- 18- Budağı-y-'çün ağlar **dün gün zâr u zâr** (s.63)
- 19- Budağı-y-'çün ağlar dün gün **zâr u zâr** (s.63)
- 20- Yūsuf'ı Reyyân daḫı **öper ḳucar** (s.68)
- 21- **Dün ü gün** biz ḫamuda hem yanaruz (s.69)
- 22- Odı sönmez ḫamunuñ **dün gün** bize (s.69)
- 23- Ḳalan azâmuz yanar **dün gün** oda (s.69)
- 24- Hem döşekler döşenmiş **uçdan uca** (s.72)
- 25- Ol yêdi yıl **bay u yoḳsul** ey 'amû (s.73)
- 26- Mısır ehli vërür **gümüñ altun** (s.73)
- 27- Şatdılar dördünci yıl **bostân u bâğ** (s.73)
- 28- Altıncı yıl hem **oğul kıız** verdiler (s.73)
- 29- **Gèce gündüz** oldı Yūsuf sözleri (s.76)
- 30- **Dün ü gündüz** âh êderdi ağlayu (s.76)
- 31- Seni sever **dün ü gün** cānum benüm (s.78)
- 32- Yıḫdurdı müşebbeki **uçdan uca** (s.80)
- 33- Ḥaber olur êllere **uçdan uca** (s.81)

- 34- **Dün ü gün** ağlayuban kıla zârî (s.84)
- 35- Anuñ-içün ağladum **döne döne** (s.85)
- 36- Bünyâmin'i saklañuz **dün ü günü** (s.86)
- 37- **İki iki** vardılar her kapuya (s.87)
- 38- **İki iki** bir yere oturdılar (s.93)
- 39- Kıralum bu şârluyı **uçdan uca** (s.96)
- 40- **Dün gün** ağlamağumı vaşf kılduru (s.101)
- 41- **Dün ü gün** anuñ-içün inledmeğıl (s.101)
- 42- **Dün ü gün** eyü duâ ola saña (s.102)
- 43- Yūsuf-içün **dün ü gün** inledüğü (s.108)
- 44- Bunı söyler Beşir'i **öper kucar** (s.110)
- 45- Şükür olsun **dün ü gün** dër Tañrı'ya (s.111)
- 46- Bindi leşker ü haşem **şağ u şola** (s.111)
- 47- **Bay u yohsul** kamu hâzır oldılar (s.112)
- 48- **Bağ u bostân** görünür ol gözine (s.115)

SONUÇ

Batı Türkçesi'nin Eski Anadolu Türkçesi olarak adlandırılan Döneminde, Şeyyad Hamza tarafından kaleme alınmış olan Yusuf u Züleyhâ mesnevisi, Anadolu sahasında yazılmış ilk aşk mesnevisi olması nedeniyle Türk dili için önemli bir eserdir. Eserde deyim, atasözü, kalıp söz ve ikilemelerin saptanması ve eserin söz varlığının ortaya konması bu nedenle önemlidir. Çalışmanın giriş kısmında bu söz öbekleri için gerekli tanımlar verilmiş ve eserdeki söz öbekleri bu tanımlar doğrultusunda saptanmıştır. Eserde 7 yerde deyim, 2 yerde atasözü, 35 yerde kalıp söz ve 48 yerde ikileme saptanmıştır. Saptanan “Dün ü gün”, “Bay u yohsul” vb. yapılar da anlamı güçlendirdikleri ve “Gece gündüz” şeklinde Türkiye Türkçesine aktarıldığı için ikileme olarak değerlendirilmiştir. Yazıldığı dönem de dikkate alındığında eserin söz varlığı, deyim, atasözü, kalıp söz ve ikileme bakımında kayda değer bir zenginliğe sahiptir denebilir.

NOTLAR

¹ Timurtaş, Faruk Kadri (1994). Eski Türkiye Türkçesi, İstanbul Enderun Kitabevi.

² Mansuroğlu, Mecdut (1988). Eski Osmanlıca, Tarihi Türk Şiveleri (Çev. Mehmet Akalın), İstanbul: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları: 73, seri:IV, Sayı1,A.21,

KAYNAKÇA

- AKSAN, D., (1996), *Türkçenin Sözcük Varlığı*, Ankara: Engin Yayınevi.
- AKSAN, Y., (2001). *Türkçede Zaman Anlatımı ve Kimi İkilime Yapıları*. İstanbul: XV. Dilbilim Kurultayı.
- AKSOY, Ö. A., (1988). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I-II*. İstanbul: İnkılap Kitabevi
- AKYALÇIN, N., (2007). *Türkçe İkilimler Sözlüğü Tanıklı*, Anı Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara.
- AKYALÇIN, N., (2012a). *Türkçemizin Anlamsal Zenginlikleri Deyimlerimiz*. Ankara: Eğiten Kitap.
- AKYALÇIN, N., (2012b). *Türkçemizin İncileri Atasözlerimiz Tanıklı Sözlük*. Ankara: Eğiten Kitap.
- ALİBEKİROĞLU, s., & ÇELİK, S., (). *Şeyyâd Hamza'nın Yûsuf ve Zelihâ'sının Söz Varlığına Dair Bir İnceleme*
- EKER, S., (2002). *Çağdaş Türk Dili*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- ERCİLASUN, A. B., (2004). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- EROL, Ç., (2007). *Türkiye Türkçesinde Kalıp Sözler Üzerine Bir İnceleme*, T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- GÖKDAYI, H., (2008). *Türkçede Kalıp Sözler*. *Bilig-Kış*, 44, 90-108.
- GÖKDAYI, H., (2015). *Türkçede Kalıp sözler*. Ankara: Kriter Yayınevi.
- HATİPOĞLU, V., (1981). *Türk Dilinde İkilime*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- KAŞKAYA, M., (2004). *Yusuf u Zeliha*. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- KORKMAZ, Z., (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK.
- KÜÇÜK, S., (). *Şeyyad Hamza'nın Yûsuf u Zeliha'sındaki Arkaik Unsurlar*
- MANSUROĞLU, M., (1988). Eski Osmanlıca, Tarihi Türk Şiveleri (Çev. Mehmet Akalın), İstanbul: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları: 73, seri:IV, Sayı,A.21,
- ÖZÇAM, Ç., (1993). *Yusuf u Züleyha" adlı eserinin dil özellikleri*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
- PARLATIR, İ., (2008). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I-II*. Ankara: Yargı Yayınevi
- ŞEYYAD H., (2017), *Yûsuf ve Zelihâ [Giriş-Metin-Çeviri-Notlar-Sözlük]*, (Çev.: İbrahim Taş), Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- TİMURTAŞ, F. K., (1994). Eski Türkiye Türkçesi, İstanbul Enderun Kitabevi.
- TOR, G., (2011). *Mersin'den Birkaç Kalıp Söz (İlişki Sözü) Üzerine*, Prof. Dr. Mine Mengi Adına Türkoloji Sempozyumu, Adana, 20- 22 Ekim 2011, 766-786.
- TÜRK, V., & DOĞAN, Ş., & ŞERİFOĞLU, Y., (2012). *Tarihi Türk Lehçeleri Eski Anadolu Türkçesi Dersleri*, İstanbul: Kesit Yayınları.